

РЕШЕНИЕ

№ 10632

гр. София, 03.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 56 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Н. Д. С. М.

при участието на секретаря П. Н. Н.
като разгледа докладваното от Н. Д. С. М. Гражданско дело № 20211110127581 по описа за 2021 година

Производството е образувано по искова молба от „Ф. И.“ ЕАД срещу Т. Й. К., с която са предявени обективно кумулативно съединени **осъдителни** иски с правна квалификация чл. 79, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 240 ЗЗД, вр. чл. 9 ЗПК, вр. чл. 99 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 99 ЗЗД.

Ищецът твърди, че на 19.08.2015 г. между „П. Ф. Б.“ ООД, в качеството на заемотодател, и ответника Т. Й. К. е сключен договор за потребителски кредит № 592684***/19.08.2015 г., по силата на който на ответника бил предоставен заем в размер на 300 лв., като кредитополучателят се задължил да върне заетата сума с уговорените лихви и такси на 45 броя седмични вноски, от които 44 вноски в размер на 11,80 лв. и последна изравнителна вноска в размер на 11,62 лв. Сочил, че с полагане на подписа си върху договора, ответникът е удостоверил получаването на сумата по заема. Ищецът излага твърдения, че кредитополучателят е направил 4 броя доброволни погасителни вноски в общ размер от 70 лв., като след 08.11.2015 г. плащанията се преустановили. Непогасени останали задължения в размер на 279,20 лв. главница, 32,87 лв. договорна възнаградителна лихва и 105,23 лв. такси по договора за кредит. Крайният срок за изпълнение на задълженията по договора настъпил на 29.06.2016 г. Ищецът сочи още, че между кредитодателя „П. Ф. Б.“ ООД, като цедент, и „Ф. И.“ ЕАД, като цесионер, на 28.07.2016 г. е сключен договор за продажба и прехвърляне на вземания, по силата на който вземанията срещу Т. Й. К. били прехвърлени в полза на цесионера ищец в настоящото производство. Твърди още, че е упълномощен от цедента да уведоми длъжника за извършеното прехвърляне на вземанията. Въз основа на горното иска съдът да постанови решение, с което да осъди ответника да му заплати за сумата от **82,42 лв.**, предявен като частичен от иск за сумата от 279,20 лв., представляваща главница по договор за потребителски кредит № 592684***/19.08.2015 г., сключен между Т. Й. К. и „П. Ф. Б.“ ООД, като претендираната в настоящото производство част съставлява сбор от седмичните погасителни вноски за периода от

18.05.2016 г. до 26.06.2016 г., и за сумата от **25,12 лв.**, представляваща лихва за забава начислена върху претендираната главница за периода от 18.05.2018 г. до 18.05.2021 г. Претендира разноски.

В срока по чл.131 ГПК от ответника е депозиран отговор на исковата молба, в който исковете се оспорват по основание и размер. Навеждат се доводи за нищожност за договора за потребителски кредит. Оспорва се материалната легитимация на ищеца, както и валидността на договора за цесия, като се сочи, че ответникът не е уведомен за същата. Релевира се възражение за изтекла погасителна давност по отношение на всяко от претендираните вземания.

Съдът, като обсъди доводите и възраженията на страните и събраните по делото доказателства, преценени поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено от фактическа страна следното:

От приложените писмени доказателства – Формуляр за кандидатстване за кредит, подписан от Т. Й. К. на 19.08.2015 г. и Договор за потребителски кредит (л. 5 и сл.) се установява, че на 19.08.2015 г. между Т. Й. К. и „П. Ф. Б.“ ООД е сключен договор за потребителски кредит, по силата на който при подписване на договора на заемателя е предадена сума в размер на 300 лв., която той се е задължил да върне, ведно с уговорена възнаградителна лихва, на 45 седмични погасителни вноски, от които 44 вноски в размер на 11,80 лв. всяка и 1 последна вноска в размер на 11,62 лв. при обща дължима на заемотателя сума в размер на 530,82 лв. В общия размер на дължимата сума се включва главница, такса за оценка на досие в размер на 15 лв., общ размер на фиксираната лихва – 40,98 лв. и такса за услугата кредит у дома – 174,84 лв. Посочен е годишен процент на разходите 49 %, както и глобален размер на фиксирана възнаградителна лихва – 40,98 лв., както и годишен лихвен процент – 29,73 %. Посочено е всяка от 45-те вноски да е дължима с падеж вторник на съответната седмица, считано от 26.08.2015 г. – посочен в договора падеж на първата вноска. Съгласно чл. 27 от договора страните са се договорили, че с подписването на същия, заемателят удостоверява получаване на сумата, поради което договорът се счита за разписка.

От представения рамков договор за прехвърляне на парични задължения от 28.07.2016 г. се установява, че „П. Ф. Б.“ ООД е прехвърлило на „Ф. И.“ ЕАД вземанията си, описани в приложение № 1 към договора. По делото не е представено приложение № 1 към договора за цесия, но е представено удостоверение, издадено от „П. Ф. Б.“ ООД на 18.05.2021 г., в което се сочи, че вземанията срещу Т. Й. К. по договор за потребителски кредит № 592684*** от 19.08.2015 г. в общ размер от 417,30 лв., от които 279,20 лв. главница, 32,87 лв. договорна лихва и 105,23 лв. такси по договора, са прехвърлени в полза на „Ф. И.“ ЕАД по силата на договор за цесия от 28.07.2016 г. и приложение № 1 към него.

Приложено е по делото потвърждение за сключена цесия от дружеството „П. Ф. Б.“ ООД, както и пълномощно, с което последното, като цедент, е упълномощило цесионера „Ф. И.“ ЕАД да уведоми длъжниците за извършеното прехвърляне на вземанията. Пълномощното е приложено като доказателство към исковата молба и е връчено на ответника съгласно разпореждане по реда на чл. 131 ГПК. Приложено е и уведомление до Т. Й. К. от „Ф. И.“ ЕАД относно прехвърляне на вземанията срещу него.

Съгласно заключението на вещото лице по назначената по делото съдебно-счетоводна експертиза, неоспорена и приета по делото, което съдът възприема като

обективно и безпристрастно, се установява наличие на извършено плащане в погасяване на задълженията по кредита на 07.11.2015 г. в размер на 70 лв. Същата е отнесена за погасяване както следва: 20,80 лв. за погасяване на главниза, 8,11 лв. за погасяване на договорна лихва, 3,30 лв. за погасяване на такса оценка на досие и 37,79 лв. за погасяване на такса услуга кредит у дома.

При така установеното от фактическа страна, съдът намира от правна страна следното:

По иска с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 1 във вр. с чл. 240, ал. 1 ЗЗД и чл. 9, ал. 1 ЗПК, вр. чл. 99 ЗЗД за присъждане на главница по договор за паричен заем:

Настоящото производство е образувано по предявен частичен иск, като от служебна справка в деловодната система на съда се установи, че няма образувано дело между същите страни за вземане, основано на процесния договор за потребителски кредит № 592684***/19.08.2015 г., което обуславя липсата на процесуална пречка за разглеждането му или необходимостта от съобразяване на сила на присъдено нещо на постановен предходен съдебен акт.

Основателността на предявения иск с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД във вр. с чл. 240, ал. 1 и 2 ЗЗД във вр. с чл. 9, ал. 1 от ЗПК, чл. 92, ал. 1 ЗЗД, чл. 86, ал. 1 ЗЗД и чл. 99 ЗЗД се обуславя от кумулативното установяване на следните предпоставки: 1/ възникнало валидно правоотношение по договор за потребителски кредит с твърдяното съдържание, като ответникът е получил претендираната сума и се е задължил да я върне, ведно с възнаградителна лихва, претендираните такси в претендирания размер; 2/ изискуемост на задълженията на ответника; 3/ наличието на валиден договор за цесия, по силата на който ищецът е придобил процесните вземания; 4/ съобщаването на цесията на ответника от първоначалния кредитор или негов пълномощник. На основание чл. 154, ал. 1 ГПК установяването на същите е в тежест на ищеца, който черпи от тях изгодни правни последици. При установяване на горните предпоставки в тежест на ответника е да докаже погасяване на задълженията си поради тяхното изпълнение. С оглед възражението за погасяване по давност на вземанията, в тежест на ищеца е да установи и наличието на обстоятелства, представляващи основание за спиране и/или прекъсване на давността по см. на чл. 115 и чл. 116 ЗЗД.

Процесният договор за потребителски кредит е разновидност на договора за паричен заем, който е вид на договора за заем за потребление. Съгласно разпоредбата на чл. 240, ал. 1 и ал. 2 ЗЗД с договора за заем заемотелят предава в собственост на заемателя пари или други заместими вещи, а заемателят се задължава да върне заетата сума или вещи от същия вид, количество и качество; заемателят дължи лихва само ако това е уговорено писмено. Предвид датата на сключване на процесния договор за потребителски кредит, приложение по отношение на него намират разпоредбите на Закона за потребителския кредит (Обн., ДВ, бр. 18 от 05.03.2010 г., в сила от 12.05.2010 г.). Съгласно разпоредбата на чл. 9, ал. 1 ЗПК договорът за потребителски кредит е договор, въз основа на който кредиторът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане, с изключение на договорите за предоставяне на услуги или за доставяне на стоки от един и същи вид за продължителен период от време, при

които потребителят заплаща стойността на услугите, съответно стоките, чрез извършването на периодични вноски през целия период на тяхното предоставяне. Следователно въз основа на сочената разпоредба и в отклонение от правилото на чл. 240 ЗЗД, установяващ реален характер на договора за заем, по отношение на договора за потребителски кредит законодателят е предоставил възможност същият да се сключи както като реален, така и като консенсуален договор. Във втория случай договорът е двустранен, като поражда от една страна задължението на кредитодателя да предостави договорената сума, а от друга – задължението на кредитополучателя да я върне. При установено реално предаване на заемната сума от заемодателя на заемателя, то се поражда насрещното задължение за заемателя да върне заетата сума.

От представения по делото договор за потребителски кредит от 19.08.2015 г. се установява, че ответникът в качеството му на заемополучател е получил в заем от кредитора „П. Ф. Б.“ ООД сумата 300 лева. Ответникът е удостоверил с подписа си и предаването на сумата, от което следва извода за валидно възникнало облигационно правоотношение по договор за заем, по силата на който на ответника е предоставена в заем сумата 300 лева, усвоена на същата дата, а последният е поел задължение да връща заема на 45 равни седмични вноски, чиито отделни падежи настъпват всеки вторник, считано от 26.08.2015 г. за периода от 45 седмици. Задължението претендирано в настоящото производство за връщане на главница е станало изискуемо при настъпил падеж.

Не се установява по делото обаче наличието на активна материална легитимация на ищеца, произтичаща от договора за прехвърляне на вземания от 28.07.2016 г. Прехвърлянето на задължението на ответника в полза на ищцовото дружество не може да се установи от удостоверието, издадено от „П. Ф. Б.“ ООД на 18.05.2021 г. Същото представлява частен свидетелстващ документ и като такъв не се ползва с материална доказателствена сила. Същият увеличава доказателствената си стойност, когато удостоверя неизгодни за издателя факти, като тази доказателствена сила може да се ползва срещу самия издател. В случая от този документ иска да се ползва ищецът цесионер, но не срещу издателя, а срещу длъжника ответник в настоящото производство. Ето защо съдът приема, че по делото не е доказана материалната легитимация на ищеца, произтичаща от прехвърляне в негова полза на вземанията конкретно срещу ответника. Поради това не подлежат на обсъждане доводите и доказателствата относно уведомяване за цесията.

За пълнота следва да се посочи, че въз основа на процесния договор за потребителски кредит не е породено валидно облигационно правоотношение, доколкото същият не удовлетворява изискванията за действителност.

Регулирането на отношенията, породени от процесния договор за кредит от разпоредбите на ЗПК и следващата от това по-засилена защита на потребителите в областта на кредитирането, налага съблюдаване на специалните изисквания за

съдържанието и валидността на договора за кредит, редом с общите такива по чл. 26 ЗЗД. Съдът е длъжен във всички случаи да следи за нищожност както на целия договор, така и на отделни негови разпоредби служебно и без въведен довод в тази насока от страна на ответника, както и да приложи последиците на нищожността, когато същата произтича пряко от твърденията и доказателства по делото.

Проверката на съответствието на договора за потребителски кредит с императивните изисквания на закона предполага съпоставяне на съдържанието му с разпоредбите на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7 - 12 и 20 и ал. 2 и чл. 12, ал. 1 – 9 ЗПК, доколкото предвид препращащата норма на чл. 22 ЗПК, когато същите не са спазени, договорът за потребителски кредит е нищожен. Наред със специалните предпоставки за нищожност на договора за кредит в неговата цялост, ЗПК регламентира и специални хипотези на нищожност на отделни клаузи. Съгласно разпоредбата на чл. 21, ал. 1 и 2 ЗПК, всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне изискванията на този закон, е нищожна; всяка клауза в договор за потребителски кредит с фиксиран лихвен процент, която определя обезщетение за кредитора, по-голямо от посоченото в [чл. 32, ал. 4](#), е нищожна.

Съгласно чл. 11, т. 11 ЗПК договорът за кредит трябва да съдържа условията за издължаване на кредита от потребителя, включително погасителен план, съдържащ информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски, последователността на разпределение на вноските между различните неизплатени суми, дължими при различни лихвени проценти за целите на погасяването. Процесният договор не съдържа информация относно датите на отделните вноски, поради което съдът намира, че не е удовлетворено императивното изискване на цитираната норма.

На следващо място, съгласно чл. 11, т. 9 и т. 10 договорът трябва да съдържа лихвения процент по кредита, условията за прилагането му и индекс или референтен лихвен процент, който е свързан с първоначалния лихвен процент, както и периодите, условията и процедурите за промяна на лихвения процент, като и годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на ГПР по определения в приложение № 1 начин.

В случая договорът за потребителски кредит съдържа информация за годишния лихвен процент, като не е предвидена възможност за промяната му, тъй като същият е фиксиран. Установеният фиксиран лихвен процент изключва необходимостта да се съдържа методика за изчисляване на референтен процент, съгласно чл. 33а ЗПК /чл. 11, ал. 1, т. 9а/. Посочена е и общата сума, дължима от потребителя по кредита, изчислена към момента на сключване на договора, а именно, както и годишният процент на разходите. Настоящият състав намира, че са удовлетворени и изискванията за представяне на погасителен план посредством посочване на размера на отделните вноски, образувани от главница и лихва, и падежите на всяка от тях.

Формално настоящият договор за потребителски кредит съответства на изискванията на императивната разпоредба на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, според която годишният процент на разходите не може да бъде по-висок от пет пъти размера на

законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определ. с постановление на Министерския съвет на Република България, в сила от 23.07.2014 г. и приложима по отношение на договора за паричен заем №00369-84/04.04.2019 г. Към датата на сключване на договора за потребителски кредит размерът на законната лихва е 10 % при основен лихвен процент, определен от БНБ 0 % плюс надбавка от 10 пункта. В случая определеният в договора размер на ГПР не надвишава пет пъти размера на законната лихва /арг. от чл. 19, ал. 4 ЗПК/. Същевременно в договора се сочи, че ГПР се формира като сбор от компонентите Б и В, които са съответно такса оценка на досие и размер на фиксираната лихва, но не е включена таксата за услуга кредит у дома. Освен лихвата, в ГПР се включват и всички разходи, съпътстващи кредита, включително таксата за услуга кредит у дома. Добавянето на същата би надвишило допустимия по закон максимален размер на ГПР. Невключването на последната такса към ГПР води до некоректно посочване на размера на същия, който следва да изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи /лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т. ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора/, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит /съгл. чл. 19, ал. 1 ЗПК/.

Гореизложеното обуславя извод, че дори да бе доказана материалната легитимация на ищеца, не би могло да се присъдят суми в настоящото производство, основани на твърдения за наличие на валидно облигационно отношение по договор за кредит.

По иска с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД в тежест на ищеца е да докаже наличие на главен дълг и изпадане на длъжника в забава.

С оглед неоснователността на главния иск, на отхвърляне подлежи и акцесорният такъв за разноските.

По разноските:

При посочения изход на делото право на разноски възниква в полза на ответника, но той не е направил такива, поради което не следва да бъдат присъждани.

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от „Ф. И.“ ЕАД, ЕИК ***** срещу Т. Й. К., ЕГН ***** искове за осъждане на ответника да заплати на ищеца на основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 240 ЗЗД, вр. чл. 9 ЗПК, вр. чл. 99 ЗЗД сумата от **82,42 лв.**, предявен като частичен от иск за сумата от 279,20 лв., представляваща главница по договор за потребителски кредит № 592684***/19.08.2015 г., сключен между Т. Й. К. и „П. Ф. Б.“ ООД, като претендираната в настоящото производство част съставлява сбор от седмичните погасителни вноски за периода от 18.05.2016 г. до 26.06.2016 г., и на основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 99 ЗЗД сумата от **25,12 лв.**, представляваща лихва за забава начислена върху претендираната главница за периода от 18.05.2018 г. до 18.05.2021 г.

Решението подлежи на обжалване с въззивна жалба пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____